

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
S REGIONÁLNÍMI FUNKCEMI
TRUTNOV

Výroční zpráva za rok 2009

Trutnov, leden 2010

1) Služby

V roce 2009 bylo zaregistrováno 5564 čtenářů, z toho 4313 dospělých čtenářů (77,52%) a 1251 dětí do 15ti let (22,48%). Celkový počet registrovaných čtenářů opět mírně klesl. Ze zkušenosti však víme, že z rodiny je registrována jedna osoba, která půjčuje nejen pro sebe, ale také pro další členy rodiny, a tak skutečný počet uživatelů knihovny je vyšší.

V tomto roce využilo našich služeb 143379 uživatelů. Došlo k novému vykazování návštěvníků, proto je zde tak výrazný nárůst proti minulým rokům. Nově se vykazují návštěvníci kulturních a vzdělávacích akcí – 3516, návštěvníci využívající internet v knihovně – 10869 a dále také návštěvníci on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 24862. Dále jsme zaznamenali 35548 návštěv webových stránek knihovny.

Ve vykazování výpůjček došlo také ke změnám. V tomto roce se nově vykazují výpůjčky periodik a také prezenční výpůjčky a prolongace již půjčených dokumentů. Poskytli jsme celkem 383577 dokumentů. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury pro dospělé čtenáře (60613), krásné literatury pro dospělé čtenáře (151596), z naučné literatury pro děti (12101), z krásné literatury pro děti (44259), z výpůjček periodik (114753), z kartografických dokumentů (51) a zvukových dokumentů (204). Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 84746 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 101851.

Nově jsou evidovány elektronické služby knihovny. Mezi ně patří webová stránka knihovny (www.mktrutnov.cz) a elektronický katalog (<http://online.mktrutnov.cz/>). Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 21927 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 822. Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 19015 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 5802. Těší nás, že tohoto nového způsobu využívá stále více uživatelů.

Novou službou je vlastní web pro dětské čtenáře, který je na adrese <http://detskyweb.mktrutnov.cz/>. Zde mají návštěvníci několik oddílů: fotogalerii (proběhlé akce), recenze, knižní novinky, užitečné rady, zajímavé odkazy, půjčovny a napište nám. Pracovnice oddělení pro děti tyto stránky průběžně aktualizují.

Knihovna také poskytuje službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy. V tomto roce pracovnice zodpověděla 15 dotazů.

Obrat knihovního fondu dosáhl 2,37 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme obdrželi 1002 požadavky, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 954 žádank. Z naší knihovny bylo vyžádáno 567 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 387 dokumentů.

Otevírací doba půjčoven činí souhrnně 46 hodin týdně; z toho oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 46 hodin, oddělení pro děti 25 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin a pobočka v Bohuslavicích-Adamově a Studenci 2 hodiny týdně.

Již druhým rokem pokračujeme v zasílání buď SMS zprávou nebo e-mailem upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby (tzv. předupomínka), ale i oznámení o rezervaci, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům. Tyto služby jsou velmi kladně hodnoceny.

Foto z „Dračího nocování“

2) Služby v regionu a metodická činnost

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 54 veřejným knihovnám a 5 knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní).

Poradenská a konzultační činnost byla zaměřena především na pomoc při vypracovávání grantových žádostí, školení knihovnického programu Clavius REKS, webové stránky knihoven, akvizice fondu, uspořádání fondu, sloučení knihovny s informačním centrem obce, meziknihovní výpůjční služba, poskytování informací z právní a ekonomické oblasti, kontrola projektů z dotačních programů, řešení

konkrétních problémů a jiné pomoci podle situace v dané knihovně. Evidovány jsou pouze ty konzultace, jejichž doba vyřízení trvala více jak 30 minut (těch bylo poskytnuto 145). Mnoho dalších evidováno nebylo, protože nesplňovaly podmínky dané knihovnickými standardy. Dále jsme uskutečnily 97 metodických návštěv v základních knihovnách regionu.

Od léta má knihovna nové webové stránky, kde je oddíl Knihovny regionu. Je zde uveřejněn adresář městských i obecních knihoven. U každé knihovny jsou uvedeny základní kontaktní údaje včetně adresy webové stránky. U neprofesionálních knihoven, které používají knihovnický systém Clavius REKS také elektronický katalog. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace. Pak oddíl Základní dokumenty, kde je uveřejněna např. vzorová zřizovací listina, vzorový knihovní řád, vzorová směrnice na ochranu dat uživatelů knihoven, manuál pro „reksové“ knihovny nebo doporučení pro školní knihovny. Dále je zde také možnost vyhledávání knih, které jsou nakupovány pro výměnný fond (<http://online.mktrutnov.cz/ds/>).

V roce jsme zpracovali 58 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti využíváme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu. Školení ke statistice pro neprofesionální knihovny proběhlo začátkem roku, kdy došlo ke změnám v evidování činnosti.

Naše knihovna je účastníkem projektu benchmarking. Na poradě profesionálních pracovníků bylo všem doporučeno přihlásit se do tohoto projektu. Byly jim vysvětleny výhody, které sebou aktivní účast v projektu nese (např. porovnávání výsledků s jinými knihovnami či podklady pro jednání se zřizovatelem).

Vzdělávání knihovníků bylo zaměřeno především na využívání informačních technologií v práci dobrovolných knihovníků. Uskutečnili jsme školení na téma nové definice a ukazatele ve statistice a ovládání knihovnického programu Clavius REKS. Dále proběhla individuální školení jednotlivých pracovníků knihoven, které začaly používat tento knihovnický program. Počet vyučovacíh hodin byl 9.

Během roku byly uspořádány dvě porady pro profesionální knihovníky. Hlavními tématy opět bylo zapojení knihoven do benchmarkingu (porovnávání dat knihoven celé republiky) a nové statistické výkaznictví pro rok 2009. Dále pak informace z jednotlivých knihoven a pomoc při řešení jejich problémů. Jedna porada se uskutečnila ve MěK Svoboda nad Úpou, která je po celkové rekonstrukci.

Knihovna v Batňovicích

Knihovna v Prosečném

Pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů jsme poskytli 16 obecním knihovnám regionu. Zrevidovali jsme 33464 knihovní jednotky. První automatizovaná revize byla uskutečněna v základní knihovně v Dolní Kalné.

Výměnný fond knihovny obsahuje 40826 knihovních jednotek. Přírůstek v tomto roce činil 3427 svazků. Vyexpedovali jsme 296 výměnných souborů do 42 obecních knihoven. Celkem bylo odvezeno 25231 dokumentů. Každý soubor obsahoval více jak 80 svazků.

Servis výpočetní techniky poskytujeme knihovnám, které používají knihovnický systém LANius a Clavius a nově také program Clavius REKS. Na našem okrese se jedná o 36 knihoven, kterým jsme aktualizovali program, pomáhali se zprovozněním programu nebo uložením jejich kmenového knihovního fondu do databáze (celkem jsme uložili 23700 knihovních jednotek). Tyto katalogizační záznamy jsme následně opravili nebo doplnili. Do konce roku bylo již 20 „reksových“ knihoven schopno spustit plně automatizovaný výpůjční protokol.

Knihovna v Prostředním Lánově

Velmi nás potěšilo, že pan Emil Pokorný, který se celý život věnoval knihovnám na našem okrese, získal čestné uznání a stal se knihovníkem roku. Foto je z předávání uznání paní ředitelkou Mgr. Evou Svobodovou z SVK v Hradci Králové a které se uskutečnilo na Obecním úřadě v Kocbeři, kde pan Pokorný vedl knihovnu ještě v roce 2006.

3) Kulturně vzdělávací akce

V roce 2009 jsme uskutečnili 126 kulturních a 55 vzdělávacích akcí především pro dětské čtenáře.

Leden	– Klub chytrých hlaviček
Únor	- Drakiáda – výroba draků
Březen	- Březen-měsíc internetu – akce pro seniory
Duben	- Dračí spaní
Květen	- Klub chytrých hlaviček
Červen	- Olympiáda pro děti z MŠ
Září	- Klub chytrých hlaviček
	- setkání nejstarších čtenářů knihovny – Trutnov a draci
Říjen	- Týden knihoven – jako vždy amnestie, bezplatná registrace čtenářů, výuka internetu pro seniory
	- setkání nejstarších čtenářů knihovny
	- vyhodnocení soutěže Já ve městě, město ve mně
	- Nocování s drakem
Listopad	- Klub chytrých hlaviček
Prosinec	- Vánoce – akce pro děti a seniory

Celý rok také spolupracujeme s Mateřskou školou Trutnov. Jejich děti k nám pravidelně chodí na besedy.

Pro maminky a tatínky na mateřské dovolené uskutečňujeme setkání v oddělení pro děti.

Tento rok byl ve znamení Roku draka. Většina našich akcí byla v duchu tohoto tématu.

Práce dětí z dračích nocování

Další významnou akcí bylo nocování v knihovně. Poprvé to bylo „Dračí spaní“, které se uskutečnilo v dubnu a kde děti vyráběly dračí rodinu. Druhé se konalo v říjnu a jeho název byl Nocování s drakem. Celý večer jsme si hráli a povídali se strašidly, četli dětské horory apod.

V září jako každý rok jsme uskutečnili dvě setkání nejstarších čtenářů. A znovu jsme je pozvali v prosinci, abychom si společně zavzpomínali na Vánoce.

Návštěva dětí z mateřské školky

Dračí spaní v dubnu

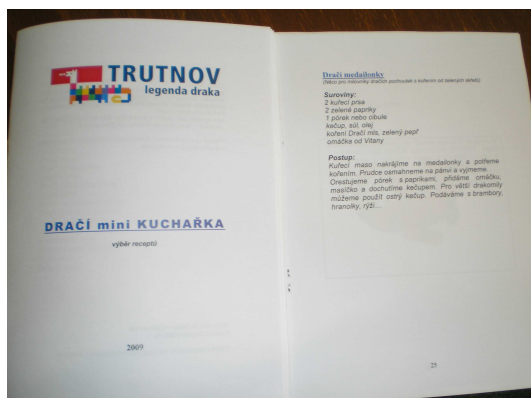

Dračí nocování v listopadu

Vánoce

Pro čtenáře jsme vydali sešitek **Dračí mini kuchařka**, který obsahoval kuchařské recepty a text byl doprovázen obrázky draků, které namalovaly děti při akci s názvem **Drakiáda**.

4) Knihovní fondy

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 6935 knihovních jednotek. Stav knihovního fondu k 31.12.2009 je 161801 knihovní jednotka. Z toho 49494 naučné literatury, 112069 krásné literatury a 222 zvukových knih, 14 kartografických a 2 elektronické dokumenty. Knihovna odebírá 162 exemplářů periodik. Na nákup bylo vynaloženo 1102258,- Kč (z toho 438 tis.Kč na zakoupení výměnných fondů).

Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovnice ze služeb, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů.

Úbytek knihovního fondu byl 4995 knihovních jednotek. Jednalo se především o knihy opotřebované nebo knihy vyřazené při aktualizaci fondu.

Pracovnice katalogizace knihovního fondu využívá při své práci ISHARE (sdílenou katalogizaci). Nové přírůstky jsou během dvou dnů vyexpedovány na pulty oddělení.

Knihovna přispívá do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou odesílány vždy po ukončení daného měsíce. Za nové záznamy odpovídá pracovnice oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) opravuje a posílá pracovnice studovny.

V tomto roce pokračovala aktualizace fondu, multiplikáty již nečtených dokumentů byly odvezeny do skladu v pobočce Poříčí.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a časopisy. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, kterých je po každém výpůjčním dnu kolem 15.

Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Začátkem roku jsme přistoupili k revizi stavěcích znaků naučné literatury. Pracovnice zpracování fondu vyhotovily nové stavěcí znaky a během roku se průběžně opravovaly staré. Jednalo se především o podrobnější rozčlenění knih s historickou tematikou (bývalý SZ 9), převedení knih s počítačovou tematikou z SZ 681.3 na nový SZ 004 a další.

4) Hospodaření knihovny

Hospodaření knihovny skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem. Rozpočtované příjmy činily celkem 7811 tis.Kč., výdaje 7804 tis.Kč. Kladný hospodářský výsledek představuje 7 tis.Kč.

Příjmy z vlastní činnosti dosáhly 710 tis.Kč. Na celkových nákladech se podílejí 9%.

V tomto roce jsme získali grant VISK3 ve výši 113 tis.Kč na zakoupení licencí REKS pro dalších 11 neprofesionálních knihoven regionu.

Regionální funkce knihovny byly dotovány Královéhradeckým krajem ve výši 1.597 tis.Kč.

Náklady tvoří:

- nákup knihovního fondu 1102 tis.Kč,
- osobní náklady 5184 tis.Kč,
- opravy a údržba 104 tis.Kč
- ostatní provozní náklady 1414 tis.Kč

5) Pracovníci

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 15,3. Do předčasného důchodu odešla Marcela Konrádová, na její místo byla přijata Mgr. Michaela Dyntarová.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

6) Technické zabezpečení

V roce 2009 bylo vybudováno díky městskému bytovému podniku informační pracoviště s přístupem na internet v oddělení pro děti. Byly odstraněny papírové a dřevěné výplně mezi oblouky v chodbě knihovny a přesunuty dveře. Tím se nevyužitá místa před ředitelnu stalo součástí oddělení pro děti, kde jsou umístěny 4 počítače s přístupem na internet.

Nový prostor s internetem pro děti

Dále byly vyměněny staré plynové rozvody a stará plynová a elektrická kamna. Místo nich bylo vybudováno ústřední vytápění. V místě skladu periodik je nyní kotelna se dvěma plynovými kotli a po celém poschodí jsou umístěny radiátory. Tato akce probíhala bez uzavření provozů.

Průběžně byly zabezpečovány revize a prováděna drobná údržba přístrojů a zařízení.